

Сред живиџе

(1941 г., режисьор Сџуарт Хайслър*)

– Има бисквита с крем под канапето!

Младият мъж с буен облак от къдрава черна коса и измъчено изражение на лицето размаха безпомощно ръце във въздуха.

– Без бисквити! Тази сутрин съм чистил с прахосмукачката!

Една Грей въздъхна. Флорин беше добро момче, но нервите му бяха прекалено изопнати. Избухваше от най-малкото нещо. Една влезе във всекидневната и се настани на дивана точно когато госпожа Слайтуайт посочи към другото канапе, уж видяла несъществуващата бисквита.

– Поднася те, Флорин – отбеляза спокойно тя.

– Но аз изчистих, госпожо Грей, винаги чистя! – обърна се умолително към нея Флорин.

– Има бисквита с крем под канапето! – повтори госпожа Слайтуайт. Беше се разположила на обичайното си място – фотьойла до камината. Пълните ѝ ръце лежаха отпуснати върху безформената памучна рокля, а червената ѝ коса беше като перушина по главата ѝ.

Флорин погледна строго госпожа Грей, след което коленичи да огледа пода под широкото канапе. Джо, господин Робинсън и госпожа Кентъл дори не си направиха труда да помръднат от местата си, докато младият мъж оглеждаше пространството

* Американски кинорежисьор, филми *Далас*, *Мълния*, *Стъкленият ключ*. – Бел. ред.

между обутите им в чорапи крака. Госпожа Кентъл дори си позволи да се изкиска.

– Флорин, просто си ужасен!

Диванът беше обърнат към претрупаната камина и килима с китайски мотиви в бледи краски, проснат пред нея. Флорин прокара ръка под дивана.

– Няма нито една бисквита с крем, госпожо Слайтуайт. Чисто е.

Госпожа Слайтуайт се прокашля и извърна глава към телевизора на дървения шкаф под прозореца. Една отново погледна Флорин.

– Постоянно го повтаря. От едно старо предаване по телевизията е. Но ти не го знаеш, отпреди да се родиш е. Просто те прързала.

Тя огледа хората на канапето. Господин Робинсън беше късо подстриган отстрани и отзад, а по-дългите му кичури бяха пригладени с помада. Под гърбавия му нос се мъдреше тънко мустаче, а облеклото му беше безупречно: закопчана догоре риза, вратовръзка с военна шарка и зелена плетена жилетка. Бледата и слаба като врабче госпожа Кентъл се взираше с празен поглед в трите смачкани салфетки в изкривените си, сбръчкани ръце. Джо, или Ибиза Джо, както държеше да го наричат, беше очилатко с лъскаво кубе и дълги кичури, спускащи се от темето и слепоочията му към грубото и прекалено шарено пончо.

– Изчистил е! Дръжки! – отбеляза господин Робинсън с обичайната си грубост. – Мързеливо малко лайненце.

– Стига! – сгълча го Флорин. – Господин Робинсън, това не е мило от ваша страна.

– За теб съм младши лейтенант Робинсън, момче – бившият военен насочи изпънатия си пръст към Флорин и го изгледа строго и намръщено. – Мързеливо. Малко. Лайненце.

– Остави го, Робо – обърна се Джо към господин Робинсън. – Момчето изчисти. Видях го със собствените си очи.

– Някой виждал ли е бижутата ми? – попита госпожа Кентъл и Една тихичко се подсмихна. Добра работа, Маргарет, по-

мисли си. – Имах четири бижута, а сега са само три. Някой е взел едно от бижутата ми.

– Бижута – изсумтя господин Робинсън. – Някакви си сополиви кърпи. И въобще не ме убеждавай, че е чистил, Джо. Вмирисано хипи такова! Всички са еднакви. – Обърна се отново към Флорин: – Мързеливо малко лайненце!

Без да му обръща внимание, Флорин се наведе пред възрастната дама, която клатеше глава и се взираше в смачканите на топка салфетки.

– Госпожо Кентъл, това не са бижута, а салфетки.

– Това са пълни глупости! – изкрещя господин Робинсън. – Салфетки, мила, сал-фет-ки. Чуваш ли какво ти казва момчето? Макар че ако бяха бижута, вече да ги е свалил от теб и да ги е задигнал. Човек не може да разчита на него и за най-малкото нещо.

– Господин Робинсън! – обърна се към него Флорин.

– Младши лейтенант!

– Господин Робинсън, това е много грубо от ваша страна. Расистко е. – Флорин скръсти ръце и се изправи срещу стареца. – И не прекалявайте с вълнението. Все пак имате ангина. Изпихте ли лекарствата си тази сутрин?

– Робо – обърна се към него Джо, докато чистеше очилата си с крайчеца на пончото. – Прекаляваш.

– Докъде я докарахме – промърмори господин Робинсън и се огледа. – Къде са ми скапаните хапчета за ангина? Къде е „Дейли Мейл“? И не ми викай Робо. Така ми казваха момчетата от полка – насочи пръст към Джо той. – Истински мъже, а не жалки миротворци като теб.

– Някой може ли да ми помогне да дръпна столовете към стената? – попита Флорин. – Треньорката по йога скоро ще е тук.

– Мили боже! – възкликна господин Робинсън. – Скапаната треньорка по йога.

Госпожа Кентъл спря да брои и закри уста с длан.

– О! Колко дълго ще продължи тренировката по йога? Синът ми трябва да дойде да ме види днес.

Флорин отново коленичи пред нея и пое кокалестите ѝ ръце в своите.

– Нямаме записани гости за днес. Съжалявам. Да не би да е за утре?

– Сигурна съм, че беше днес – поклати глава госпожа Кентъл. Господин Робинсън изду бузите си и издиша шумно.

– Няма да дойде. Никога не е идвал, мамка му. Дори не сме сигурни, че съществува. Сигурно си измислила и него, както и скапаните си бижута.

– Ще дойде! – изгледа го госпожа Робинсън. – Никога не би ме пратил тук, ако нямаше да ме посещава!

– Стига, миличка – скръсти ръце господин Робинсън. – Всички сме изоставени и никой не ни посещава тук. Никога. Докараха ни на края на света и ни зарязаха. Теб, мен, Ибиза Джо, всички. Никой не ни иска. Сами сме. Колкото по-бързо се примириш с това, толкова по-скоро ще можем да се справим с належащите въпроси.

– И кои са те, Робо? – попита го Джо. – Кои са тези належащи въпроси?

Господин Робинсън сви рамене.

– Очакването на бавната и самотна смърт, разбира се. Какво друго?

Настъпилото тягостно мълчание беше прекъснато от звука на дистанционното управление, което се удари в екрана на телевизора.

– Госпожо Слайтуайт! – изкрещя Флорин. – Едва не счупихте телевизора!

Госпожа Слайтуайт направи гримаса и скръсти ръце върху пищната си гърд.

– Не е като да има нещо смислено за гледане – впи поглед тя във Флорин, след което кимна към дивана с голямата си глава. – Както и да е. Има бисквита с крем под дивана.

Звукът, който се излезе от гърлото на Флорин, наподобиха слонски вой. Мъжът притвори очи и успя да овладее дишането си, преди да вдигне дистанционното от земята.

– Някой иска ли да пусна „Съдия Райндър“, докато дойде трениорката по йога?

– Майната ѝ на „Съдия Райндър“ – изстреля господин Робинсън, докато яростно издърпваше вестника иззад гърба на госпожа Кентъл. – Не мога да повярвам, че се бих във война, за да стигнем дотук.

Една се намеси, преди в стаята да е настъпил пълен хаос.

– Днес пристигат студентите. Докато бях горе, видях едно от момичетата. Млада дама. И много добре облечена, трябва да добавя. Не като повечето в днешно време.

– Боже, днес ли беше? – прегъна страниците на вестника господин Робинсън. – Не знам какво ги е прихванало Грейндж. Безумно тъпа идея. Да напълнят мястото с деца. Това трябва да е дом за възрастни хора. Спокойно място. Какво спокойствие ще имаме със студенти, които търчат по коридорите?

– Аз пък нямам търпение – отвърна Джо, точно както беше и очаквала Една. Макар и да беше в „Разходка по залез“ едва от две седмици, вече бе поопознала хората там. Господин Робинсън беше краен стар глупак, който смяташе, че целият свят е устроен така, че да го дразни. Госпожа Слайтуайт пък бе злобна възрастна дама, която получаваше наслада единствено от причиняването на страдание. Джо беше тийнейджър, затворен в тялото на старец, който постоянно се опитваше да вдъхне нов живот на звездните си дни. А госпожа Кентъл... Една плъзна поглед към нея, изучавайки смачканите ѝ салфетки.

С периферното си зрение Една забеляза открехнатата врата на всекидневната и любопитното око, което ги наблюдаваше оттам. Момичето. Онова, което бе видяла през прозореца. Облеклото ѝ беше крайно нетипично за млада жена. Роклята беше прелестна, но изглеждаше така, сякаш беше спала с нея. Прическата ѝ наподобяваше гнездо. И ако някой я беше излъгал, че може да ходи на тези токчета...

– Разбрах, че поне две от тях ще са китайчета – отбеляза господин Робинсън, клатейки глава, сякаш това вече беше лична обида. – И трябва да ви кажа, че...

– Аз пък мисля, че ще ви се отрази много добре – прекъсна го Флорин. Едно не можеше да се отрече на това момче. Работеше като вол – готвеше и чистеше в „Разходка по залез“, докато собствениците, братята Грейндж, прекарваха по-голямата част от времето в малкия си офис. Непрекъснато се караха, вероятно за пари.

Една огледа всекидневната: голямото огледало над камина-та; завесите, които висяха на големия прозорец; колекцията от несъответстващи си килими по пода. Къщата беше огромна, а отседналите в нея – прекалено малко. Чудеше се как въобще се оправдаваше финансово това начинание. Краткият отговор, разбира се, беше, че не се оправдаваше. Ето защо започваха да отдават стаите на студенти. Но цялата им организация беше доста странна. Първо, те не вземаха и една четвърт от заплащането, което искаха на останалите подобни места. Не изискваха да продадеш къщата си (при положение че разполагаш с такава), за да платиш за престоя си. Така или иначе, от събраната през последните две седмици информация за отседналите в дома съдеше, че само тя има къща. Всички останали бяха толкова тежки случаи, че Една се чудеше дали братята не извършват някакъв вид благотворителна дейност. Цялото това нещо беше крайно мъгляво и необяснимо. С броя stai в „Разходка по залез“ можеха да изкарват доста повече пари, ако например приемаха хора, насочени от местните социални грижи. Но те не го правеха. И тъй като мястото беше уединено – тя погледна през прозореца към черните облаци отвъд Ирландско море – земята най-вероятно струваше цяло състояние.

Все пак се надяваше, че братята Грейндж знаят какво правят. Не ѝ беше работа да им държи сметка, след като ѝ бяха позволили да остане в дома. Защото Една нямаше представа какво щеше да прави, ако не я бяха посрещнали с отворени обятия. Господин Робинсън, Джо и госпожа Слайтуайт ѝ бяха казали, че е извадила огромен късмет, защото Грейндж много внимавали кого приемат в заведението си.

„Глупости – беше им отвърнала. – Не съществува такова нещо като късмет.“

Съществува единствено доброто планиране.

Една огледа всички останали в стаята и се зачуди дали имаха представа колко стари изглеждат. Реши, че нямат. Без огледало наблизко, тя самата забравяше, че е почти на осемдесет и осем. Докато седяха заедно във всекидневната, никой не се чувстваше остарял. Не и вътрешно. Осъзнаваш, че вече не си толкова млад, едва когато зърнеш отражението си в огледалото или се опиташ да помръднеш. Така казваха хората, нали? *Вече не съм толкова млад*. Никой не казва: *По-стар съм, отколкото бях преди*.

Господин Робинсън потупа дивана, след което нежно побутна кокалестия гръб на госпожа Кентъл, за да огледа зад нея.

– Някой да е виждал лупата ми? Знаете, че не мога да прочета вестника без нея.

– Няма нужда да четеш тоя парцал – отвърна Джо, след което се пресегна и взе опрения на фотьойла бастун. – О, ще ми помогнеш ли да стана, Флорин, момчето ми?

Флорин на момента се подчини и внимателно вдигна Джо на крака. Възрастният мъж остана така, подпрян на бастуна си, задъхан, и поклати глава.

– Там е, Джо, гадно хипи такова! – кресна господин Робинсън и избута госпожа Кентъл, за да вземе увеличителното стъкълце от мястото на възрастния мъж. Точно в този момент госпожа Слайтуайт реши да даде воля на шумно оригване.

– Наденичките, които сервирате за закуска, не ми влияят добре – скара се тя на Флорин.

– Синът ми приготвя чудесни наденички – каза госпожа Кентъл с копнеж, след което започна да ридае. – Сигурна съм, че ще дойде днес. И къде се намираме въобще? Корфу? Египет?

– Мамка му – промърмори господин Робинсън, докато се вираше във вестника си през лупата. – Шибаният Египет.

Ето това са те, помисли си Една. Това сме ние. Джо, който едва успяваше да направи няколко крачки с бастуна; господин Робинсън, който присвиваше очи в опита си да прочете вестни-

ка, макар и с лупа; госпожа Слайтуайт, която удряше гръдния си кош с огромния си юмрук; и госпожа Кентъл, която броеше въображаемите си бижута и плачеше за сина, който никога нямаше да дойде.

– Е – изправи се Една, – ако нямате нищо против, ще отида да си почина в стаята.

Никой не ѝ отвърна нищо. Всички бяха прекалено заети със, както ги бе нарекъл господин Робинсън, належащите въпроси.